

Kattencafé Deel II: De Lach van Johan

De regen tikt onregelmatig op de klinkers, alsof iemand ongeduldig met zijn vingers trommelt. Johan bromt iets onverstaanbaars. Zijn show vanavond, een ramp. Zaal leeg. Geen publiek, geen applaus, nog geen bakkie troost na afloop. Alleen de geur van koude plastic stoelen.

Hij heeft de microfoon maar uitgezet en gezegd: “*Bedankt allemaal, jullie waren fantastisch.*” Zelfs dat vond hij niet grappig. Zijn adem dampt in het schemerlicht. Hij haat de winter. Te donker, te stil, te veel tijd om na te denken.

Hij wrijft over zijn korte benen. Ze doen pijn van het lopen. Hij zou een taxi bellen, maar zijn telefoon is dood. Natuurlijk. Dan hoort hij het. Een lang, rauw gekrijs. Een kat, ergens dichtbij. Of een kind dat doet alsof. Hij fronst. “Nee, nee, niet mijn probleem,” mompelt hij, en draait zich om.

Maar het geluid lijkt hem te volgen. Steeds dichterbij, steeds schriller. Hij versnelt zijn pas, maar de smalle straatjes kronkelen allemaal op elkaar. De huizen lijken tegen hem aan te leunen, de lucht geperst tussen de daken. En daar, op de hoek van een steeg: een verweerd bord.

“Café de Kattenmand.”

Johan tuurt ernaar. Een kattencafé? In deze uithoek?

Hij voelt een ongemakkelijk gewicht op zijn borst, alsof de lucht hier zwaarder is. Misschien is er een dier in nood. En eerlijk gezegd; wat heeft hij nog te verliezen? Misschien kan hij binnen ook een telefoon vinden. Twee vliegen in één klap.

Hij loopt langs de gevel. Hij klopt op de deur. ‘Hallo? Is daar iemand? Ik hoorde katten...’

De deur zit dicht. Natuurlijk. Wat had hij dan verwacht? Aan de zijkant staat een raam open, maar hoog. Veel te hoog voor hem. “Ja, dat dacht ik al. M’n lengte redt me weer.”

Zijn blik valt op het slot van de deur. Een oud ding. Hij aarzelt. Wat betekent het eigenlijk nog om betrappt te worden? Hij, de mislukte komiek met een winterdip. Wie zou het wat kunnen schelen?

Toch voelt hij het: iets zwaars in de lucht. Alsof de stilte zelf hem observeert.

Hij lacht schamper. “Ja hoor, Johan, je begint écht je laatste beetje verstand te verliezen hè?”

Volgende keer gewoon een antidepressivum, geen avontuur.” Dan duwt hij tegen het slot.

Het kraakt. De deur wijkt een stukje.

Een golf muffe lucht komt hem tegemoet: koffie, stof, en iets zachts, vanille en kaneel.

Hij stapt naar binnen. Zijn ogen wennen langzaam aan het duister. Hij hoort iets bewegen. Een zacht gekras van nageltjes over hout.

Dan ziet hij ze. Ogen. Waar hij ook kijkt. Zoveel. Ze glanzen in het maanlicht. De katten zitten overal. Op stoelen, tafels, de bar. Allemaal kijken ze naar het midden van de ruimte.

Daar zit één kat, krijsend, terwijl de anderen zwijgen. Een kring. Een tribunaal.

‘Nou... gezellig stel,’ fluistert Johan, half grappend, half nerveus. Zijn stem klinkt klein in de ruimte.

Hij stapt naar voren, zoekt langs de muur naar een lichtknop. *Klik*. Warm licht vult het café.

Hij verstijft. De katten zijn allemaal identiek. Zelfde kleur, zelfde blik. Alsof ze in elkaar zijn gespiegeld.

Dan begint het. Een krakend geluid van een oude grammofoon. De naald schuift.

Een stem zingt:

“De herinnering blijft aan die clown met z’n lach
Hij heeft alles gegeven tot de laatste dag
Niemand kende de pijn van zijn stille verdriet
Want er was op het einde niemand die hij verliet.”

Johan’s adem stokt. Zijn nekspieren spannen zich. Die tekst het voelt alsof iemand zijn gedachten hardop zingt. Hij wil lachen, maar er komt geen geluid.

De katten beginnen te bewegen. Een zacht gespin vult de lucht, dreunend als een motor.

Dan hoort hij een piepende deur achter de bar. Hij draait zich om. Daar staat hijzelf.

Zijn dubbelganger draagt hetzelfde grijze vest, zijn pet, hetzelfde warrige haar, dezelfde moeë blik. Maar de glimlach is breder. Grijzend zegt de andere Johan: ‘Tja, ik had ook niet verwacht dat iemand naar m’n show kwam. Maar dit is beter publiek dan ik ooit had.’

Johan slikt. ‘Wat... ben jij?’

‘Een betere versie, natuurlijk,’ zegt de ander. ‘De versie die lacht, ook als niemand kijkt. De versie die niet bang is om te verdwijnen in het applaus.’ Hij maakt een theatraal buiginkje.

‘Welkom in de club, Johan. Hier is iedereen even grappig.’

De katten bewegen dichterbij. De lucht trilt. Johan voelt iets om hem heen trekken, alsof de grond hem wil vasthouden. ‘Hou op,’ zegt hij, maar zijn stem klinkt dof.

Zijn dubbelganger lacht. ‘Waarom, Johan? Dit is hét moment. Nu kun je het eindelijk zelf vastpakken. Het was altijd net buiten jouw bereik. Jij stond altijd apart. Mocht het op een afstandje aanschouwen. Hoe hard je je best ook deed. De onbezorgdheid en het geluk, we serveren het op een zilveren schaal. Pak die kans man!’

Een flits van pijn schiet door zijn borst. Zijn armen tintelen. Zijn handen voelen vreemd zwaar. Hij wil zich verzetten, maar zijn hoofd wordt licht. De melodie van het lied vervormt, de stem kraakt, draait trager.

Zijn blik valt op iets op de bar. Een klein houten treintje. Verf afgebladderd, maar herkenbaar. Precies zoals zijn moeder ooit maakte, met zijn naam erin gekerfd: *JOHAN*.

Zijn adem stokt. Hij pakt het treintje met trillende vingers. Het hout voelt warm, bijna levend. Herinneringen schieten door hem heen: de geur van lijm, de lach van zijn moeder, het gevoel er een wereld vol mogelijkheden op hem wachtte.

De trance breekt. Hij kijkt op. De dubbelganger is weg. De muziek stopt abrupt. De katten lijken te bevriezen.

De deur van het café zwaait open. In de opening staat een oude vrouw met een schort vol kattenhaar. Haar blik is scherp, haar stem raspig. “Wat denk jij hier te doen?”

“Ik. Ik hoorde een kat. Dacht dat er iets mis was,” stamelt Johan. Hij heft zijn handen. “Ik heb niet ingebroken. Ik wilde alleen...”

Ze kijkt hem doordringend aan, haar ogen smal. Achter haar beweegt iets. Een schaduw, of een staart. 'Je hoort hier niet,' zegt ze langzaam. 'Maar misschien is het nog niet te laat?'

Johan fronst. 'Te laat? Wat bedoelt u?'

Ze wijst naar het treintje in zijn hand.

Hij opent zijn mond om te antwoorden, maar de katten beginnen te miauwen. Eerst zacht, dan luider, het geluid komt als een golf uit de vloer omhoog. De ramen trillen.

De vrouw grijpt zijn arm. 'Ga, nu!'

Hij struikelt achteruit, grijpt de deurklink, duwt hem open. De koude lucht van buiten geeft hem een klap in zijn gezicht. Hij strompelt de straat op, het treintje nog in zijn hand.

Wanneer hij omkijkt, is het café donker. Geen licht, geen geluid, geen bord. Alsof het er nooit is geweest. Hij zakt op de stoep, hijgend, het houten treintje tegen zijn borst gedrukt.

Boven hem breekt de wolkenlucht open. Een streep maanlicht glijdt over de straat, precies waar hij vandaan kwam.

Heel even meent hij een schaduw in het raam te zien. Een man van zijn postuur, die glimlacht en zijn pet tikt.